

HÖGSKOLAN
DALARNA

Examensarbete

Socionomprogrammet

“Hon blir ju en till i vår familj”

Flyktingguiders upplevelser av projektet Flyktingguide

Refugee guides experiences of the project Refugee guide

Författare: Sara Naém och Jimmy Hedman

Handledare: Peter Nilsson

Examinator: Lars-Erik Alkvist

Ämne/huvudområde: Socialt arbete

Kurskod: SA2020

Poäng: 15 hp

Examinationsdatum: 180112

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker open access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet. Open access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten open access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (fritt tillgänglig på nätet, open access):

Ja

Nej

Högskolan Dalarna – SE-791 88 Falun – Tel 023-77 80 00

Förord

Stort tack till vår handledare Peter Nilsson för vägledning, stöttning och snabb återkoppling. Genom ditt stöd, engagemang och kunskap har vi varit trygga med arbetet och slutligen känt att vi äntligen kommer ro i hamn. Vi vill även passa på och tacka för ditt goda bemötande och glada humör.

Vi vill även tacka projektets samordnare, Silas Valerio, för handledning och hjälp med kontakterna som tagits, samt uppdragsgivaren Amel Mujic för de goda råden och inspirationen vi fick i början. Utan er hade inte studien varit möjlig att utföra.

Slutligen vill vi tacka respondenterna som ställt upp på intervjuer, bjudit på sin tid och visat ett brinnande engagemang för projektet Flyktingguide.

Sammanfattning

I denna kvalitativa studie intervjuas sex flyktingguider som deltar i projektet Flyktingguide i Falu kommun. Studien syftar till att se vilken betydelse projektet haft för flyktingguiderna samt att utifrån deras perspektiv få förslag på hur man kan förbättra projektet för en ökad integration. Resultatet som framkommer i denna studie visar på att flyktingguiderna känner en tillfredsställelse av att kunna hjälpa flyktingar, att de finner att projektet Flyktingguide bidrar till integration i längden, samt att projektet har utvecklingspotential. Genom intervjuerna målades det upp en bild av många lyckade möten över kulturgränserna där respondenterna uttryckt allt ifrån att de fått nya sociala nätverk i form av vänner, så väl som känslan av att ha fått en helt ny familjemedlem.

Nyckelord: Flyktingguide, Flykting, Integration, Assimilation, Mångkulturalism, Kulturmöte, Hjälpa, Mötesplatser, Tillfredsställelse, Socialt arbete.

Abstract

In this qualitative study, six refugee guides are interviewed as participants of the Refugee Guide project in the municipality of Falun. The study aims at seeing the importance of the project for the refugee guides and, from their perspective, suggesting ways to improve the project for increased integration. The results found in this study show that the refugee guides feel a sense of satisfaction, that they find that the Refugee Guide project contributes to long-term integration and that the project has development potential. Through the interviews, there was a picture of many successful meetings across the cultural borders where respondents expressed everything from gaining new social networks in the form of friends as well as the feeling of getting a whole new family member.

Key words: Refugee Guide, Refugee, Integration, Assimilation, Multiculturalism, Cultural Meeting, Help, Meetings, Satisfaction, Social work.

Innehållsförteckning

1 Inledning	8
2 Bakgrund	9
2.1 Flyktingguide	10
2.2 Tidigare forskning.....	10
2.2.1 Tidigare utvärderingar av flyktingguideprojekt	10
2.2.2 Internationella studier.....	11
2.2.3 Att hjälpa flyktingar.....	13
3 Syfte och frågeställningar	15
3.1 Syfte.....	15
3.2 Frågeställningar.....	15
4 Studiens disposition	16
5 Centrala begrepp	17
5.1 Integration	17
5.2 Flykting.....	17
5.3 Flyktingguide	17
6 Teoretiskt ramverk	18
6.1 Integration	18
6.2 Mångkulturalism	19
7 Metod	21
7.1 Studie av projekt Flyktingguide i Falu kommun.....	21
7.2 Urval.....	21
7.3 Datainsamling.....	22
7.4 Databearbetning och analys	22
7.5 Etiska överväganden	23
7.6 Metoddiskussion.....	24
8 Resultat och analys	26
8.1 Projektets betydelse för flyktingguiderna	26
8.1.1 Integration	26
8.1.2 Tillfredsställelse genom att hjälpa	27
8.1.3 Kulturmöten.....	28
8.2 Flyktingguidernas uppfattning om projektets inverkan på integrationen i Falu kommun	30

8.2.1 Integrationspolitik	30
8.3 Projektets utvecklingspotential.....	31
8.4 Sammanfattning av resultat	33
9 Diskussion.....	34
Litteraturförteckning.....	37
Bilaga 1 Informationsbrev	40
Bilaga 2 Intervjuguide	41
Bilaga 3 Blankett för etisk egengranskning av studentprojekt som involverar människor.....	43

1 Inledning

Ingen människa är en ö, hel och fullständig i sig själv; varje människa är ett stycke av fastlandet, en del av det hela.

Dessa ord skaldade poeten John Donne redan för ungefär 400 år sedan. Att lämna allt bakom sig och att komma som ny till ett helt främmande land, utan familj, vänner och kunskap om hur smått och stort i ett nytt samhälle fungerar är något som de flesta av oss inte ens kan föreställa oss i våra värsta mardrömmar. Detta är dock verklighet för många människor som kommer till Sverige för att starta om sina liv. En verklighet som innebär att man måste knyta nya kontakter och skapa sociala nätverk för att inte vara just en ensam ö istället för att vara en del av det hela. På så vis är Donnes ord lika naturliga och självklara idag som när de först yttrades, inte minst när det gäller de flyktingar som väljer Sverige som sin fristad.

2 Bakgrund

Statistiska centralbyrån (2017) skriver att under de senaste tio åren har krig, våld och förtryck gjort att många människor från bland annat Syrien, Afghanistan, Irak, Somalia och Eritrea sökt sig till Sverige. I vanliga fall brukar återvändande svenskar vara den största gruppen som invandrar till Sverige, men under 2016 var den största gruppen från Syrien med drygt 30 % av den totala mängden invandrare. I slutet av 2016 bodde nästan 1,7 miljoner personer i Sverige som är födda utomlands vilket motsvarar ungefär var sjätte person i den svenska befolkningen (SCB, 2017).

Beckman (2011) skriver att integration är en beteckning som sammanfattar den politiska inriktningen i Sverige och stora delar av Europa. Begreppet saknar vidare en klar och entydig definition och rymmer olika definitioner där en del likställer begreppet med social harmoni, avsaknad av konflikter och diskriminering medan andra menar att begreppet handlar om deltagande på arbetsmarknaden. Inom politiken i Sverige är man enig om att begreppet ska ersätta ord som ”assimilation”, ”pluralism”, ”inklusion” och ”tolerans” och istället ska uppfylla särskilda krav och kriterier ställda av organisationer som Förenta Nationerna (FN), International Labour Organization (ILO) och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) med flera (Beckman, 2011).

Integrationen i Sverige förknippas oftast med etnisk mångfald och invandring där invånare kategoriseras i olika fack utifrån deras bakgrund. I integrationsdebatten läggs även vikt på *vilka* kategorier som är centrala för debatten och som ska få ta del av integrationspolitiska insatserna. Åsikterna ser olika ut där en del menar att invandrare och/eller personer med utländsk bakgrund bör omfattas i diskussionen medan andra menar att det inte handlar om någon särskild grupp utan alla samhällets invånare. Det som avses med begreppet utländsk bakgrund är i officiell statistik personer som är födda i ett annat land eller som är födda i Sverige med två utrikes födda föräldrar (Beckman, 2011).

För att underlätta integrationen i Falu kommun har kommunen ett antal olika åtgärder. En av dem är projektet Flyktingguide. Vi har på uppdrag av Arbetsmarknads- integrations- och kompetensförvaltningen (AIK) i Falu kommun gjort en studie av projektet utifrån några utvalda deltagande flyktingguiders perspektiv. Detta då Sara Olsson och Carina Renhuvud (2016) för två år gjorde ett examensarbete i socialt arbete där de gjorde en kvalitativ brukarutvärdering av projektet Flyktingguide i Falu kommun utifrån de nyanländas perspektiv. Resultat visade på att deltagarna genom sitt deltagande i projektet fått möjlighet att träffa nya människor, lära sig om varandras kultur och träna språket. Resultatet visar även

att om matchningen mellan de nyanlända och flyktingguiderna är bra så leder det till ett ömsesidigt utbyte (Olsson & Renhuvud, 2016).

2.1 Flyktingguide

Enligt förordningen om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar (2010:112 § 37 a) får Länsstyrelserna lämna ersättning till kommuner för mottagandet av nyanlända för att utveckla och underlätta etablering i samhället. På så sätt finansieras projekt som exempelvis Flyktingguide i Falu Kommun.

Projektet Flyktingguide i Falu kommun har funnits i ungefär fyra år och är ett samarbete mellan Arbetsmarknads- integrations- och kompetensförvaltningen (AIK) och Lugnetkyrkan. Dessa aktörer har som mål att underlätta integrationen för nyanlända och flyktingar i Falun. Intresserade och etablerade Falubor kan anmäla sig via Falu kommuns hemsida för att bli en flyktingguide. Därefter sker en matchning med en flykting och därigenom etableras sedermera en kontakt som bygger på frivilliga träffar. Andra mål med projektet är att mötena ska vara okomplicerade och personliga. Val av mötesplats och aktiviteter för deltagarna sker enligt egna önskemål (Falu kommun, 2017a).

2.2 Tidigare forskning

I denna del presenterar vi tidigare forskning av relevans för vår studie. Vi har bland annat valt att titta närmare på några kommuners insatser kring integration i form av diverse projekt samt tagit del av några internationella studier rörande integration. De internationella studierna är valda utifrån möjligheten för oss att kunna dra slutsatser av vårt resultat och jämföra med vad som framkommer i denna tidigare forskning. Utöver dessa presenterar vi även en del som går under benämningen ”Att hjälpa flyktingar” då det är av relevans för vår studie och fungerar som en bakgrund för att förstå varför de som arbetar som flyktingguider gör det.

2.2.1 Tidigare utvärderingar av flyktingguideprojekt

Länsstyrelsen i Jönköpings län (2016) presenterade en utvärdering i vilken de sammanställt svar från ett stort antal kommuners projekt med flyktingguider och där flera projektledare angett att arbetet med flyktingguider lett till att etablerade kommuninvånare fått en bredare förståelse för andra kulturer och även att främlingsfientligheten hade minskat. Detta gäller då inte enbart de som själva varit aktiva flyktingguider utan även personer i deras närhet.

Således menar de att det fanns ett värde för samhället i stort och inte enbart för de personer som deltog i projektet i någon form (Länsstyrelsen i Jönköpings län, 2016).

En utvärdering av Osman Aytar (2016) om Eskilstunas program för flyktingguide/språkvän visar att intervjupersonerna generellt tycker att det är bra då de fått ökad kulturförståelse, språkförbättring med mera men att det behövs vissa förbättringar. Exempel på sådana är att göra uppföljningar av matchningar för att följa upp hur det går, träffar i mindre grupper, se över behovet av mer fasta former för möten mellan matchade personer, att kunna välja vän själv, vara tydligare i ansvarsfördelningen i möten med mera (Aytar, 2016).

2.2.2 Internationella studier

Behnia (2007) undersöker i en artikel tjugofem organisationer som erbjuder vänskapsprogram för frivilliga som matchas ihop med flyktingar i Australien, England, Kanada och USA.

Studien vill identifiera sätt att öka antalet frivilliga så väl som att öka kapaciteten hos själva programmen. Detta genom att identifiera utmaningar som organisationer möter när det gäller att rekrytera och bibehålla frivilliga, liksom att dra lärdom om de strategier dessa använder för att överkomma hinder (Behnia, 2007). Undersökningen visar på att de frivilliga deltagarna hjälpte flyktingarna med sådant som bankärenden, barnomsorg, jobsökande, shopping, medborgarprov med mera. De frivilliga med specifika kunskaper kunde erbjuda psykoterapi, gruppterapi, parterapi, massageterapi med mera (Behnia, 2007).

Studien avslöjade att valet att frivilligbeta med flyktingar påverkades av faktorer som politisk övertygelse, hängivenhet till närsamhället, negativa stereotyper av flyktingar, graden av bekvämligheter när det kommer till att arbeta med människor med olika språkliga och kulturella bakgrunder samt uppfattningen om projektets effektivitet och den frivilliges sysslor (Behnia, 2007).

Studien visar också att de frivilligas samarbete med organisationen avslutas när de tappat möjligheten att erbjuda sina resurser på grund av ändrade förhållande gällande exempelvis deras ekonomi, familj, arbetsförhållanden och hälsa. Dessutom är tappad motivation en viktig faktor i beslutet att lämna ett sådant här frivilligarbete.

Motivationstappet kan ha orsakats av en otillfredsställande relation med den arrangerande organisationen, de uppgifter man har som frivillig och/eller flyktingarna. När de frivilliga får adekvat stöd och handledning, när de gillar sina relationer med flyktingar och personal från den arrangerande organisationen, samt ser sina uppgifter som rimliga, meningsfulla och relaterade till sina intressen så förblir de engagerade. Därför krävs det att arrangören tar

hänsyn till detta för att behålla och rekrytera frivilliga till dessa organisationer (Behnia, 2007).

Som slutsats av studien menar författaren att det är rekommenderat att involvera både flyktingen och den frivillige i planering och översyn av dessa program. Dessa program spelar en viktig roll när det gäller att stötta framgångsrik integration av nyanlända och de frivilliga hjälper dem att hantera stressen som kommer av att anpassa sig till ett nytt samhälle. Författaren pekar dock på att kunskapen gällande dessa program och faktorer som påverkar etablering fortfarande är rudimentär. Ytterligare forskning behövs när det gäller rollen som frivillig i dessa projekt och dessa projekts påverkan gällande flyktingarnas anpassning till deras liv i ett nytt samhälle (Behnia, 2007).

Guo och Guo (2016) skriver i en artikel att alla invånare i ett samhälle bör engagera sig för en lyckad integration och inte enbart de nyinflyttade immigranterna. Kommunerna satsar därför på olika insatser i form av aktiviteter som ska bjuda in människor från olika kulturer med olika intressen för att slutligen få dem att känna sig hemma och trygga i den nya hemmiljön. Studien utgår från två fallstudier i Calgary, Kanada, som haft ett stort antal nykomlingar de senaste tre decennierna och där det fokuseras på kommunala roller gällande invandring, bosättning och integration. Författarna har valt att använda sig av intervjuer och dokumentanalys för att få en bredare bild av integrationen i kommunen (Guo & Guo, 2016).

1,000 Voices är ett av projekten som fanns i kommunen Calgary som artikeln valde att belysa. Projektet startade upp olika program för att uppfylla syftet med integrationen där de anordnade platser för frivilliga träffar, workshops, stötningsprogram för föräldrar, språkhjälpsprogram, anställningsstöd, yrkesvägledning, stöd inför medborgarskap och kvinnostödsgrupper. Sådana insatser har haft en stor betydelse på lokal nivå för nykomlingar. Ett sådant välkomnande, i ett tidigt skede, har en stor betydelse för integrationen (Guo & Guo, 2016).

Undersökningen visar att Calgary blir mer mångkulturellt som ett resultat av en växande immigration och att områdena i nordvästra och nordöstra Calgary troligtvis är de mest mångkulturella delar av staden som jobbat med välkomstpolitik genom olika modeller och integrationsprogram för nyanlända och etablerade. Välkomstpolitiken summeras med "*en kollektiv insats för att skapa ett utrymme där individer känner sig värderade och inkluderade*" (Guo & Guo, 2016). Artikeln pekar på att ansvaret för integration inte enbart är de nyanländas utan att det involverar ömsesidiga skyldigheter för de nyanlända och samhället (Guo & Guo, 2016).

Karagkounis (2009) beskriver i en artikel att lokala problem kräver mer effektiv politik i ett bredare sammanhang och mer pengar. Fler samverkansprojekt bör finnas för att skapa nätverk mellan lokala myndigheter, organisationer och lokalsamhället för att planera och genomföra aktiviteter tillsammans för att utveckla en gemenskap i området. Frågor som behöver beröras på lokalpolitisk nivå och som anses vara problematiska är samverkan, maktbalans och interkulturella relationer, socioekonomisk utveckling, analfabetism och brist på yrkeskunskap. 125 familjer intervjuades med hjälp av ett strukturerat frågeformulär som bestod av ett antal öppna och stängda frågor. Populationen uppskattades vara 20% av den totala familjebefolkningen i området Aigeiros, Grekland. Tanken med studien var att så ett frö som eventuellt kan förändra situationen i framtiden. Karagkounis nämner även att det hade varit orealistiskt för någon att anta att mirakel kan hända under en kort period i ett område, det är en process som tar lång tid (Karagkounis, 2009).

2.2.3 Att hjälpa flyktingar

Krig, torka och jordbävningar är inte något som hör till vanligheterna i Sverige. Angel och Hjern (2004) nämner att den svenska befolkningen endast är vana vid att se sådana umbäranden på TV-skärmen. Att möta drabbade människor, veta hur de vill bli bemötta och ha vardagskunskap om sådana omständigheter har den svenska befolkningen däremot inte så stora erfarenheter av. Författarna antyder på att det finns en inre rädsla inför sådana möten och att den svenska befolkningen helst vill förpassa flyktingars upplevelser till TV-skärmen. "Om man lyssnar och tar in det som människor berättar om sitt lidande- och därmed skildrar något av det som miljoner andra erfar varje dag - ja, då vacklar ens världsbild" (Angel & Hjern, 2004). Författarna menar att mötet med drabbade människor kan väcka starka känslor hos svenska invånare, särskilt barn som är drabbade, eftersom vi lättare kan känna igen känslan av maktlöshet och därmed sårbarheten som medföljer (Angel & Hjern, 2004). Frågor som svenska invånare kan fundera på enligt Angel och Hjern är "hur ska jag kunna hjälpa?", "räcker mina kunskaper?", "står jag ut med att lyssna?" och "hur blir jag påverkad?". Vad man i första hand behöver tänka som hjälpare är *varför* man valt att hjälpa och på *vilket sätt* detta kan tillfredsställa ens egna behov. Enligt detta perspektiv tänker människor som kommer i kontakt med flyktingfamiljer på en skala som spänner från utopi till uppgivenhet och allt däremellan. Det är inte helt ovanligt att med tankar som "detta är helt nytt för oss", "detta har vi ingen kunskap om" eller "detta har vi inga resurser för". Vad som är viktigt att komma ihåg i sådana lägen är att vi alla är vanliga människor som kan göra fel, ha brister och känslor av olika slag. Varje människa som väljer att hjälpa flyktingar måste

därför utgå från den rådande situationen med den rådande frågeställningen. Detta för att inte snävas in i olika områden utan att vidga på tänkandet så det inte slutar med att man känner en allt för stor belastning och hamnar i tankebanor som ‘jag måste göra allt’. Målsättningar som eftersträvar att *medverka till* och *samarbeta med* kan bidra till att man känner att man duger som hjälpare, att man är någon och att man kan handla i olika situationer. Dessa känslor innefattar kontroll, identitet och självkänsla som beskrivs som byggstenar hos en välfungerande personlighet (Angel & Hjern, 2004).

Angel och Hjern (2004) menar att genom att finna en balansgång som hjälpare kan man hantera flyktingars behov lättare. Empati är en känsla som kan vara en nyckel till en djupare och läkande kontakt. Arbetet med flyktingfamiljer och flyktingbarn kan leda till hopp och glädje och förminska känslor av ångest, skräck och nedstämdhet som många flyktingar bär på samt bidra till återhämtning. Sådana hjälpare beskrivs som nyckelpersoner och bör enligt författarna få stöd av samhället för att kunna ha rimlig struktur på arbetet, ett kontor att arbeta i och en dörr att stänga för att inte slitas ut (Angel & Hjern, 2004).

En del av materialet presenterat under denna rubrik kommer användas i tolkningen av våra resultat som återfinns i delen för resultat- och analys.

3 Syfte och frågeställningar

3.1 Syfte

Syftet med studien är att se vilken betydelse projektet Flyktingguide har haft för flyktingguiderna och för en ökad integration samt att utifrån deras perspektiv få förslag på hur man kan förbättra projektet för ökad integration.

3.2 Frågeställningar

- På vilka sätt tror flyktingguiderna att projektet kan leda till ökad integration i Falu kommun?
- Vilka komponenter anser flyktingguiderna saknas i projektet för integrering av nyanlända i samhällslivet?

4 Studiens disposition

Studien disponeras med de centrala begrepp vi anser är av vikt att förklaras utifrån vår studie. Begreppen som presenteras är integration, flykting och flyktingguide. Därefter följer ett kapitel rörande det teoretiska ramverket som vi använder som grund i denna studie. I kapitlet om metod redogör vi för val av metod, urval, datainsamling, databearbetning och analys, etiska överväganden samt en metoddiskussion där studiens tillförlitlighet behandlas. Efterföljande del är delen där resultat och analys presenteras och som sedermera avslutas med en diskussionsdel.

5 Centrala begrepp

Begreppen som definieras i detta avsnitt är centrala i studiens syfte och frågeställningar.

5.1 Integration

Integrationen har flera olika definitioner men i Sverige eftersträvas en social anpassning som ska ske på ett sätt som tillmötesgår alla inblandade parter enskilda intressen med fokus på allas likvärdiga sociala och ekonomiska rättigheter där även alla känner sig inkluderade i samhället och där olikheterna förminskas (Beckman, 2011).

5.2 Flykting

Utlänningslagens (2005:716) 4:e kapitel 1 § definierar flykting som en utlänning som:

– befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp, och

– inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av detta lands skydd.

I detta arbete används begreppet flykting företrädesvis om den person flyktingguiden sammankopplats med i projektet Flyktingguide. I begreppet flykting inkluderar vi även nyanlända som inte per definition uppfyller kriterierna för att enligt lagens mening kallas för flykting. Det kan vara personer som flyttat till Sverige av andra orsaker än att fly och som har önskan om att skapa nya kontakter i Falu kommun.

5.3 Flyktingguide

Vi har i inledningen tagit upp projektet Flyktingguide, men här i centrala begrepp menar vi en person som är flyktingguide i projektet. En flyktingguide är någon som anmält sig som frivillig för att matchas ihop med en flykting i Falu kommuns projekt Flyktingguide. Det är en okomplicerad process där man anmäler sig via en blankett varefter man får en endagsutbildning i hur det är att vara flyktingguide innan man matchas ihop med en flykting som anmält sig på samma sätt. Den som vill träffa människor från andra kulturer i ett ömsesidigt utbyte och som vill att nyanlända ska känna sig välkomna och hemma här kan bli flyktingguide (Falukommun, 2017b).

6 Teoretiskt ramverk

I detta avsnitt presenterar vi det teoretiska ramverk vi har nyttjats oss av i studien. Vi har belyst integrationen utifrån både historiska och nutida definitioner, såväl som assimilation, mångkulturalism och vad det innebär att hjälpa flyktingar i Sverige. Dessa områden har vi presenterat utifrån olika perspektiv.

6.1 Integration

Historiskt sett, med ursprungsidéer från nationalstatens epok på 1800-talet, bör alla invånare i ett samhälle vara lika avseende grundläggande värderingar, normer, identiteter, språk, religion och kultur. När dessa kriterier är uppfyllda, det vill säga att alla invånare i ett samhälle delar en nationell identitet, kan ett samhälle enligt teorin ha en fullt fungerande demokrati. I ett samhälle med personer med en annan etnisk bakgrund kan olikheterna, avseende tidigare nämnda faktorer, utmana sammanhållningen i samhället och istället resultera i att ett land, genom sin lagstiftning, väljer att begränsa mångfalden genom att utesluta rättigheterna till ett medborgarskap för personer med en annan etnisk bakgrund (Beckman, 2011).

Idealbilden om nationell likhet för ett solidariskt samhälle har på senare tid utmanats av den etniska mångfalden och resulterat i en uppfattning om att en social anpassning kanske istället måste ske på ett sätt som tillmötesgår alla inblandade parter enskilda intressen. Integrationens innebörd idag är en ömsesidig process som berör alla invånare i samhället och där anpassningen ska ske på en gemensam grund (Beckman, 2011).

En annan uppfattning om integration är att det inte alls handlar om en gemensam nationell identitet, utan att integration egentligen handlar om allas likvärdiga sociala och ekonomiska villkor i ett samhälle. Ytterligare ett perspektiv menar att ett mångkulturellt samhälle bör eftersträva en ny gemensam identitet som bygger på en mångfaldsbaserad gemenskapsgrund som ska leda till att alla invånare ska känna sig inkluderade och förminska känslan av olikheter i samhället. Den gemensamma nämnaren för dessa uppfattningar och perspektiv är ett förkastande av teorin om att en minoritet i ett samhälle ska anpassa sig efter en majoritet (Beckman, 2011).

Att vara integrerad definieras Beckman som en "relationell egenskap" som ska representera kvalitén i relationen mellan olika individer. Relationen kan innebära att individerna mer eller mindre är integrerade i olika grader med varandra. Kritik har på senare tid riktats mot begreppet då ansvaret inte sällan landat på invandrarna i

debatten om integration och där integrationens relationella egenskaper, som inkluderar flera parter, åtsidolagts (Beckman, 2011). Beckman beskriver vidare att integrationspolitiken i Sverige upplevs som ett misslyckande eftersom Sverige på senare tid har fått förortsområden där sociala oroligheter och konflikter förekommer och där antalet utrikesfödda är fler än antalet inrikesfödda. Misslyckandet av integrationen anses som tydligast inom arbetsmarknaden där utrikesfödda i allt högre grad är arbetslösa i jämförelse med inrikesfödda där statistik visar ojämlikheter (Beckman, 2011).

6.2 Mångkulturalism

Roth (2010) definierar ett mångkulturellt samhälle som ett samhälle innehållande mer än en kultur. Författaren pekar på att en rimlig kulturdefinition har presenterats av etnologen Karl-Olov Anstberg som säger att en kultur inbegriper en samling regler, symboler och värden som hyllas och upprätthålls av en grupp människor. En kultur är enligt hans definition ett kollektivt fenomen med en viss varaktighet (Roth, 2010).

Roth beskriver att det mångkulturella samhället väcker både oro och fascination. Detta då en del ser på ett mångkulturellt samhälle som något berikande och dynamiskt medan andra istället ser mångkultur som likställt med samhällsupplösning och konflikter. Oavsett dessa skilda infallsvinklar och värderingar så har de flesta i samhällsdebatten en enig syn på att Sverige håller på att utvecklas till ett mer mångkulturellt land där en ökande andel invånare har sina ursprung i andra kulturer och länder (Roth, 2010).

Hellgren (2008) skriver om myten om det mångkulturella samhället och menar på att integration länge har varit det dominerande invandrapolitiska målet i Sverige samtidigt som det varit närmast underförstått att man med detta har syftat på någon form av anpassning till normerna i det svenska samhället. Författaren menar att med ett alternativt synsätt kan det mångkulturella samhället betraktas som ett ömsesidigt integrationsprojekt, där de etniska minoritetsgrupperna och den svenska majoritetsbefolkningen samarbetar för att bygga en ny form av social gemenskap. Sett ur det perspektivet lever vi idag inte i ett mångkulturellt samhälle utan istället i ett svenskt samhälle där befolkningen är av varierande etnisk härkomst men som inte har erkänt sin nya mångkulturella identitet fullt ut. Generella normer och maktstrukturer definieras fortfarande av majoritetsbefolkningen och den etniska diskrimineringen är vanligt förekommande i exempelvis arbetslivet och på bostadsmarknaden (Hellgren, 2008).

Beckman drar en slutsats om att det existerar en väsentlig skillnad mellan integrationspolitik som värnar om rätten till kulturell olikhet, där den svenska kulturen är överrepresenterad, och integrationspolitik som eftersträvar en ny form av mångkulturell identitet som inte finner något gott i att bevara redan existerande kulturer oavsett härkomst. Praktiskt sett innebär denna teoretiska ram att utlandsfödda människor från homogena kulturer ska acceptera och internalisera det nya svenska samhället där kulturen är en mångfaldskultur (Beckman, 2011).

7 Metod

I detta kapitel presenteras metoderna som använts i studien och tillvägagångssätt avseende urval av intervjupersoner, datainsamling och överväganden som gjorts under studiens gång gällande etiska aspekter. Det kommer även att presenteras en analys av datainsamlingen i förhållande till begreppet tillförlitlighet. Kapitlet avslutas med en metoddiskussion.

7.1 Studie av projekt Flyktingguide i Falu kommun

Vi har genomfört en kvalitativ studie av projektet Flyktingguide och använt oss av intervjuer. Genom att göra intervjuer har vi nått färre flyktingguider än om vi exempelvis nyttjat oss av enkäter som hade lett till ett större bredd men mindre djup. Bryman (2011) beskriver att en kvalitativ studie ofta lägger mer tonvikt på orden i sammanhanget än på kvantifieringen som sker vid insamlingen och analysen av data (Bryman, 2011).

Vi valde en kvalitativ metod i form av intervjuer med tanken att det skulle ge oss bästa möjliga förutsättningar att nå tillräckligt djupt för att besvara studiens syfte och frågeställningar. Ett alternativ hade kunnat vara att använda enkäter för att få fler respondenters svar än när man använder sig av intervjuer. Vi anser dock att intervjuer, i detta fall semistrukturerade sådana, var det bästa alternativet för denna studie. Detta genom att vi med samtalets hjälp kan fördjupa oss i intervjupersonernas svar för att försäkra oss om att vi verkligen får svar som gör att vi kan besvara frågeställningar och syfte på ett adekvat sätt. Valet att använda oss av kvalitativa intervjuer stärktes då intervju som metod var vad som nyttjades i de internationella studierna som vi presenterat i avsnittet tidigare forskning. På detta sätt har de nått tillfredsställande resultat genom att få ett djup i sina studier. Utifrån respondenternas svar har vi kunnat kartlägga projektets för- och nackdelar samt vad som kan göras för att utveckla projektet.

7.2 Urval

Populationen är Falu kommuns flyktingguider, det vill säga de som är aktiva i projektet Flyktingguide. Urvalet skedde med hjälp av projektets samordnare som sitter på kunskapen och kontaktinformationen till flyktingguiderna där denne fått i uppdrag av oss att förmedla kontakt till 6-8 guider med så stor tidsmässig erfarenhet av projektet som möjligt. Detta för att helt enkelt intervju de guider som har störst erfarenhet av projektet.

Vi anser att vårt urval är målinriktat urval då vi utgår utifrån en önskan om att intervju personer som är relevanta för vår frågeställning och önskat kontakt med personer

som har lång erfarenhet av projektet Flyktingguide i Falu kommun. Man kan också argumentera för att vi gör ett bekvämlighetsurval när vi använder oss av de flyktingguider som tillgängliggörs av flyktingsamordnaren.

Målinriktat urval i en kvalitativ studie innebär enligt Bryman (2011) ett strategiskt tänk där man försöker hitta ett samband mellan forskningsfrågor och urval. Målet med detta urval är att välja ut respondenter på ett strategiskt sätt så att personerna är relevanta för studiens forskningsmål. Bryman beskriver även att bekvämlighetsurval brukar vara ett resultat av faktorer som exempelvis tillgänglighet till individer (Bryman, 2011).

7.3 Datainsamling

Vår studie baseras på semistrukturerade intervjuer med deltagande flyktingguider i projektet flyktingguide i Falu kommun. Bryman (2011) beskriver en semistrukturerad intervju som en intervju gjord utifrån forskarens förhållandevis specifika teman som kommer beröras och ofta benämns som en intervjuguide. Det innebär också att intervjuaren inte behöver ställa frågorna i samma ordning som i intervjuguiden och även att frågor som inte ingår i den kan ställas ifall intervjuaren vill anknyta till något intervjupersonen sagt (Bryman, 2011). Intervjuguiden för denna studie finns bifogad som bilaga 2.

Vi intervjuade sex respondenter varvid ansvarsfördelningen var att leda tre intervjuer vardera, där ledaren var den som drev intervjun framåt genom att följa vår intervjuguide. Dock har den som inte lett intervjun varit med och ställt uppföljande och/eller klagörande frågor när så varit nödvändigt. Intervjuerna skedde i respondenternas hemmiljö. Vid transkribering delades intervjuerna upp så vi enskilt transkriberade hälften var för att kunna arbeta simultant. Som hjälpmedel användes en mobiltelefon för inspelning av intervjuerna.

7.4 Databearbetning och analys

Bryman (2011) säger att det vanligaste tillvägagångssättet av analys av data i textformat är den kvalitativa innehållsanalysen vilket inbegriper ett sökande efter bakomliggande teman i det material som analyseras. Detta arbetssätt benämns som en tematisk analys (Bryman, 2011).

De transkriberade intervjuerna analyserades med målsättningen att finna några bakomliggande teman. Detta gjorde vi genom att söka efter likheter och skillnader i de olika intervjuerna. Utifrån huruvida de besvarade våra frågeställningar och syftet med vår studie

kunde vi sedan kategorisera svaren till övergripande teman som motsvarade vad vi önskade finna svar på för att besvara våra frågeställningar.

I svaren rörande frågeställningen om vad flyktingguiderna får ut av att vara med i projektet fick vi svar som handlade om tillfredsställelse över att kunna hjälpa till och bidra, kulturutbyte och vänskap. Rörande svaren kring huruvida projektet Flyktingguide kan bidra till ökad integration i Falu kommun så fick vi svar som pekade på att så är fallet om än i liten skala. Vår sista frågeställning om vilka komponenter projektet Flyktingguide saknar gav svar som pekar på nyttan av fler gemensamma träffar för guider och nyanlända samt förslag på en integrationscentral.

7.5 Etiska överväganden

Vetenskapsrådet sammanställer fyra forskningsetiska principer som bör uppfyllas när det handlar om etiska överväganden. Dessa principer är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet, 2017). Första principen, informationskravet, syftar till att respondenten får information om forskningens syfte, att deltagandet är frivilligt och slutligen vad som förväntas av respondenten som deltagare i forskningen och att det finns en möjlighet att avbryta deltagandet i studien när som helst om respondenten så önskar. Andra principen är samtyckeskravet som innebär att en forskare ska inhämta ett samtycke till deltagandet, är personen under 15 år behöver samtycket även inhämtas från vårdnadshavare. Tredje principen, konfidentialitetskravet, är att respondenten är anonym i studien och inte kan identifieras genom sina personuppgifter av obehöriga. Sista principen är nyttjandekravet som innebär att den insamlade datan enbart får användas till forskningsändamålet (Vetenskapsrådet, 2017).

Efter att projektets samordnare, Silas Valerio, bistått med flyktingguider som har erfarenhet av projektet och som samtyckt till att bli intervjuade, skickade vi ut ett informationsbrev till dem där studiens syfte, användning och tillvägagångssätt förklarades, samt kontaktuppgifter till vår uppsatshandledare ifall de skulle önska att ta kontakt vid eventuella frågor (se bilaga 1). På detta sätt säkerställde vi informationskravet och samtyckeskravet. Vidare säkerställde vi konfidentialitetskravet genom att anonymisera intervjusvaren och undanröja andra uppgifter, såsom inspelningar och transkriberingar, som kan riskera att respondenternas identiteter identifieras i studien efter att den avslutats. Vi har exempelvis vid ett tillfälle i ett citat valt att byta ut ett namn för att denne ska förbli anonym och inte kunna kännas igen. Sista principen, nyttjandekravet, uppfyllde vi i första hand

genom informationsbrevet där det står förklarat i vilket syfte studien kommer användas, och i andra hand genom att ge ytterligare information om deltagandets innebörd, studiens syfte och användning vid intervjuträffarna och innan själva intervjuerna startats. Detta för att säkerställa all information för respondenterna och ge dem utrymme till att ångra sitt deltagande ifall de skulle önska det. Efter varje intervjufråga fördes anteckningar och vid slutet av varje intervju frågade vi alla respondenter om vi uppfattat deras svar korrekt genom att läsa upp anteckningarna som vi genomfört under intervjun. Vid vissa svar valde fåtalet respondenter att vidareutveckla sina svar för att säkerställa att svaren uppfattats korrekt.

7.6 Metoddiskussion

Validitet inom samhällsvetenskapen har kommit att gälla huruvida en metod verkligen undersöker det som den påstås undersöka (Kvale & Brinkmann, 2014). Bryman (2011) beskriver validitet som huruvida man mäter, observerar eller identifierar det man säger sig vilja mäta. Reliabilitet handlar om huruvida resultatet av undersökning blir detsamma om man genomför den på nytt eller om de påverkas av tillfälliga eller slumpmässiga betingelser (Bryman, 2011).

Det har föreslagits att kvalitativa studier ska värderas och studeras utifrån andra grundläggande kriterier än de två ovan nämnda. Istället föreslås begreppet *tillförlitlighet*. Tillförlitlighet består av fyra delkriterier som är *trovärdighet*, *överförbarhet*, *pålitlighet* och *en möjlighet att styrka och konfirmera*. Dessa motsvarar i tur och ordning intern validitet, extern validitet, reliabilitet och objektivitet i kvantitativ forskning (Bryman, 2011).

För att tillgodose trovärdigheten i studien har vi varit noggranna under våra intervjuer med att ställa klargörande frågor och fråga om vi har uppfattat svaren korrekt då det är viktigt att vår tolkning av respondenternas svar är korrekta. Vi har också använt oss av rikligt med citat från våra respondenter. I vår strävan efter överförbarhet så har vår målsättning varit att vara så detaljerade vi kunnat när det gäller att redogöra vad vår studie ämnar undersöka. När det gäller pålitligheten i studien så har vi säkerställt den genom att skriva en utförlig redogörelse av varje steg i studien. Vi har dessutom varit fullt medvetna om det omöjliga i att vara fullständigt objektiva men vi har gjort vårt yttersta för att inte låta personliga värderingar påverka vår studie på något plan.

För att komma i kontakt med intervjupersoner som deltar i projektet Flyktingguide som flyktingguider behövde vi använda oss av projektets samordnare. Denna samordnare fick

ta första kontakten med sina guider och fråga om de ville vara med i studien, vilket han gjorde utifrån vårt önskemål om att få intervjua flyktingguider med så stor erfarenhet som möjligt av projektet. De intervjupersoner vi sedermera kunde komma i kontakt med innefattade personer som både varit med sedan projektets början såväl som sådana som hade några månaders erfarenhet vilket vi ändå tror är representativt då det naturligtvis finns deltagare med olika mängd erfarenhet av projektet.

Efter intervjuernas genomförande har vi reflekterat kring om intervjupersonernas svar hade sett annorlunda ut under andra förutsättningar. I detta fall tillhör en av oss den första generationens invandrare med ett typiskt utomeuropeiskt utseende. Vi spekulerar i huruvida detta påverkat respondenternas svar i någon grad och vi finner det inte omöjligt att så är fallet. Vår uppfattning är inte att projektets samordnare på något sätt har valt ut potentiella respondenter i syfte att enbart visa projektets lyckade sidor, såsom de matchningar som fungerat bäst där projektets målsättningar uppnåtts. Vi har istället fått uppfattningen att projektledaren ville hjälpa oss på det mest effektiva sättet, samtidigt som han önskade säkerställa att flyktingguiderna samtyckte till att deras kontaktuppgifter vidarebefordrades till oss.

Vi ser inte några andra urvalsmetoder som lämpliga för denna studie. Hade vi exempelvis intervjuat flyktingguider med mer begränsade erfarenheter så misstänker vi att det skulle kunna visa sig genom mindre uttömmande svar på intervjufrågorna. Vi tror detta hade försvårat analysarbetet för oss eftersom våra intervjufrågor kräver att flyktingguiderna haft många möten med sina flyktingar. En nackdel med att göra en studie som denna med kvalitativ ansats i form av intervjuer då respondenterna ibland hamnade på diverse sidospår vilket resulterar i att vi som intervjuare var tvungna att leda tillbaka dem till den aktuella frågan. Vi anser dock att fördelarna med kvalitativa intervjuer är större än nackdelarna.

8 Resultat och analys

Vi har intervjuat sex personer, fördelat på två män och fyra kvinnor, i ett åldersspann från 35-årsåldern till ålderspensionärer. Den tidsmässiga erfarenheten av deltagande i projektet varierar från några månader till från det första intaget av flyktingguider för ungefär fyra år sedan.

8.1 Projektets betydelse för flyktingguiderna

Här redovisar vi resultat av frågeställningen rörande projektets betydelse för flyktingguiderna utifrån de teman som utkristalliserats i vår analys av det insamlade materialet.

8.1.1 Integration

Vi ser i resultatet av analysen att respondenterna generellt känner en känsla av tillfredsställelse av att bidra till ökad integration. Vår tolkning av respondenternas generella definition av integration är att det är ett gemensamt ansvar där två parter möts och lär av varandra. Två av våra respondenter definierar begreppet integration med att man främst lär sig av varandra, att det går åt båda hållen men också att begreppet rymmer allas delaktighet och allas lika möjligheter. Dessa definitioner överensstämmer med vår teoretiska perspektivram där Beckman (2011) belyser en uppfattning om integration som handlar om allas likvärdiga sociala och ekonomiska villkor i ett samhälle. Ytterligare ett perspektiv som Beckman lyfter upp menar att ett mångkulturellt samhälle bör eftersträva en ny gemensam identitet som bygger på mångfaldsbaserad gemenskapsgrund som ska leda till att alla invånare ska känna sig inkluderade och förminska känslan av olikheter i samhället (Beckman, 2011).

Ett citat som särskilde sig från de övrigas definitioner av integration är följande:

Frågade en person från högskolan som var och pratade och hade gjort en studie om invandring och han svängde sig med integration när jag frågade honom hur han definierade integration. Han kunde inte svara. Det borde vi tänka på mer sa han. Så nej, det är något man svänger sig med och som folk menar väldigt olika med. En del menar assimilering, då är du svensk helt och hållet. Jag är inte så säker på det. I min värld finns det i alla fall lagar och regler i Sverige och de gäller, det är inget snack om det. Klarar du inte att hålla dig efter dem så får du flytta någon annanstans.

Det citatet tolkar vi som att hen anser att om man följer svensk lag så är man integrerad, men om man inte gör det så är man inte välkommen och bör bege sig av. Integrationens innebörd

idag är dock en ömsesidig process som berör alla invånare i samhället och där anpassningen ska ske på en gemensam grund (Beckman, 2011).

8.1.2 Tillfredsställelse genom att hjälpa

Intervjupersonerna i studien ger alla generella uttryck för att vilja hjälpa till. De verkar också uppnå en känsla av tillfredsställelse över att kunna göra det. En respondent uttrycker som

Jag tycker det är kul att hjälpa till! Det ger mig någonting. Jag hade gärna gjort mer. Att kunna bidra till integration betyder mycket för mig.

En annan respondent uttrycker också hur viktigt det är att känna att man kan göra en insats för att integrera nyanlända. Hen säger:

Jag är ju pensionär nu, så jag har ju en hel del tid för sådant här. Söker folk hjälp så kan man ju hjälpa så känner man att man gör en insats.

Dessa ovanstående citat ger uttryck för det som beskrivs i tidigare forskning "*att hjälpa flyktingar*" där det belyses att genom att medverka till och samarbeta med andra kan man som hjälpare känna att man duger och kan handla i olika situationer. Genom att ha sådana målsättningar kan hjälparens kontroll, identitet och självkänsla även förstärkas (Angel & Hjern, 2004). Ovanstående respondenters citat tyder på att de vill göra en insats och kunna hjälpa dessa flyktingar på bästa sätt. Genom att göra det känner respondenterna att de själva mår bra och får ut någonting av det som gör det värt att fortsätta.

Tycker det här är en viktig uppgift, att kunna hjälpa alla som kommer hit att orientera sig, har alltid varit samhällsintresserad och engagerad i olika organisationer. Funderat på hur jag ska kunna engagera mig och det här är en väldigt bra uppgift då jag känner stor empati med de som har det svårt och ofta bär på trauman från sina hemländer.

Som vi belyser i tidigare forskning gällande att hjälpa flyktingar är empati viktigt. Att känna empati beskriver Angel och Hjern som ett av våra mäktigaste instrument och som kan vara nyckeln till en djupare och läkande kontakt som bygger på äkta känslor. Vår respondent uttrycker att hen alltid varit samhällsintresserad och engagerad i olika organisationer. Hen uttrycker att det är en väldigt bra uppgift att hjälpa utsatta människor. Angel & Hjern nämner i sin teori att flyktingarbete är ett hoppfullt arbete som kan leda till glädje och återhämtning hos människor som lider av ångest, skräck och nedstämdhet (Angel & Hjern, 2004).

Vidare förklarar en respondent hur viktigt det är att få hjälpa till eftersom hen själv haft liknande erfarenheter. Hen är medveten om hur svårt det kan vara för en nyanländ att

komma till ett nytt land och är medveten om hur svårt det är att träffa nya människor särskilt när man inte behärskar det svenska språket. Genom mycket stöd i ett nytt samhälle uttrycker hen att man kan etablera sig snabbare och börja återfå ett välmående. När det kommer till sociala nätverk uttrycker hälften av respondenterna att de fått nya sociala nätverk. Det kommer till uttryck som allt från att de fått en ny vän till känslan av att ha fått en ny medlem i familjen:

Sen är inte ”Fatima” ett flyktingguideprojekt för mig längre utan hon är som en familjemedlem till oss som vi försöker hjälpa nu. Det är så det har blivit.

8.1.3 Kulturmöten

Ett gemensamt tema vi kunnat urskilja i det insamlade materialet är att flyktingguiderna anser sig få en ökad kulturförståelse och att det sker ett kulturutbyte när respektive kulturer möts. Det framgår oftast inte direkt i respondenternas svar att det är just kulturförståelse de får ut av deltagandet i projektet, men vi tycker det är tydligt vid en analys av dessa.

Vi har träffats på biblioteket och pratat lite och barnen lekte runt och sen träffades vi på stan när det var Åfesten, festival med karuseller och sockervadd och sånt där, så då träffade vi dem och gick runt med dem där. Vi har också blivit hembjudna till dem på middag och dem har varit här och ätit middag [...].

Ett återkommande tema är det kulinariska utbytet där man möts över kulturgränserna genom att turas om att bjuda hem varandra och bjuda på måltider. En respondent har använt sig av just begreppet kulturutbyte ”*Någon gång har jag bjudit på mat hemma och det är en typ av kulturutbyte.*”. Vi tolkar detta som att respondenten verkligen reflekterat över att mötas över kulturgränserna. Begreppet kulturförståelse nämns också i direkta citat av respondenter, som exempelvis denna som klargör att man får en del sådan enbart genom att träffas, samtidigt som det blir tydligt att det finns mer att lära för att skapa en större förståelse av en främmande kultur och även av den svenska kulturen:

Man får ju även en del kulturförståelse, bara genom att träffas. Sen har jag ju märkt att jag inte förstår hela bilden av det hela. Men jag har fått mer insikt. Både i det svenska systemet och det här med hur det är att komma från ett annat land.

Respondentens svar visar på att det har skett ett typiskt kulturmöte. Enligt Nationalencyklopedin (2017) bygger ett kulturmöte på kulturförståelse som handlar om att förstå varandras olikheter. Svaren utifrån respondenterna visar generellt på en att vilja dela

med sig av sin kultur genom att exempelvis bjuda med sin matchning på evenemang. Vid frågan om det har funnits någon träff som varit extra lyckad blev en av respondenterna väldigt rörd och sade:

Olika tillställningar kan vara kul för "Fatima" att se eller uppleva, exempelvis när hon var med på min brorsdotters bröllop. Då sa hon själv att hon var lycklig... (tårar i ögonen). Och det var ju liksom på hennes egna meriter som hon var med, hon visade det intresset själv. Så det har ju varit bra.

En annan respondent lyfte upp hur lyckat det var när de var till gruvan på nationaldagsfirande och såg fram emot att fira jul och visa julmarknaden i Falun för flyktingfamiljen de är matchade med. En av respondenterna gladdes över ökad kunskap om ett annat lands situation och kultur:

Afghanistan har jag t.ex. inte speciellt bra koll på mer än att det är oroligheter där. Så dem har även förklarat om situationen där och hur deras kultur fungerar och vilka skillnader som finns. På så sätt har man fått många nya kunskaper. Så det är väldigt intressant.

Det förekommer även exempel på vardagssituationer där de utbyter kunskaper med varandra. Hen antyder att det är betydelsefullt för båda parterna:

Jag tror det var kul för dem att även se hur vi har det. Utifrån deras frågor och våra frågor lärde man sig mycket, eller åtminstone har jag lärt mig mycket. Så jag tycker det har varit givande. Det var nyttigt att få höra hur det är att komma som ny och försöka komma in i det svenska samhället. De frågar mycket hur saker och ting fungerar i Sverige. Det kan handla om allt möjligt, vi har t.ex. loggat in i vår internetbank och visat vad saker och ting kostar. T.ex. vad kostar hemförsäkring och så kollade vi upp det. Dem är väldigt nyfikna och vi svarar på allt. Samtidigt som dem berättade vad de är vana vid och hur de brukar göra.

Alla dessa svar tolkar vi som att flyktingguiderna generellt anser sig få en ökad kulturförståelse och att det sker ett gemensamt kulturutbyte genom kulturmöten. Vidare tänker vi att ett kulturutbyte och en kulturförståelse är av vikt för att ett mångkulturellt samhälle skall fungera. Beckman (2011) lyfter upp ett perspektiv där ett mångkulturellt samhälle innebär en ny gemensam identitet som bygger på en mångfaldsbaserad gemenskapsgrund som ska leda till att alla invånare ska känna sig inkluderade och förminska känslan av olikheter i samhället (Beckman, 2011).

8.2 Flyktingguidernas uppfattning om projektets inverkan på integrationen i Falu kommun

Informanterna har haft olika beskrivningar om vad integration är för dem och har givit sina svar utifrån den kontext de satt integration i. Intervjupersonerna säger sig ha och haft begränsad eller ingen kontakt med andra flyktingguider vilket gör att de tycker att det är svårt att dra generella slutsatser om huruvida projektet bidrar till ökad integration i Falu kommun. Dock så är den generella uppfattningen att den påverkar i positiv riktning. En respondent poängterar svårigheten med att mäta något som integration och menar att det krävs fyra till fem år innan en sådan utvärdering kan ske. Hen hoppas dock att projektet har en positiv inverkan på integrationen i Falu kommun. En annan intervjuperson uttrycker att hen inte vet men att många bäckar små kan innebära mycket i längden:

Det vet jag inte, jag känner ju inte någon mer flyktingguide men det finns ju andra projekt som t.ex. "Låna en svensk" och så finns det något som heter "Hur svårt kan det va?!". Dessa är ju lite mer enkla, där man bara träffas. Många bäckar små gör det till ganska bra. Sen är det ju inte så att jättemånga har kommit till just Falun men jag tror att det är många bäckar små, just att det gör någonting, så jag skulle säga att Flyktingguide är bra. Lite kan betyda mycket i längden.

Sammanfattningsvis kan man dra slutsatsen att intervjupersonerna är eniga om att deras insats ändå är ett bidrag till att öka integrationen i kommunen, även om bidraget i sig är litet i jämförelse med det stora hela. Dock så gör vi tolkningen att det finns ett utbrett missnöje över den för förda invandringspolitiken i landet som helhet, vilket leder oss in på nedanstående subtema.

8.2.1 Integrationspolitik

Våra respondenter visar på olika inställningar rörande aktuell flyktingpolitik. Vi har fått svar som visar på allt från en önskan att de som kommer hit ska anpassa sig till det svenska samhället till att flyktingarna kan återvända till sina hemländer om de så önskar. Den generella uppfattningen är dock att flyktingpolitiken och integrationen inte fungerar så bra som den borde göra. Det klargörs bland annat genom en respondent som uttrycker det så här:

Jag tycker vår flyktingpolitik är käpprätt åt helvete, men nu har vi tagit in ganska många och de som är här och vill stanna och lära sig svenska och bli svenskar, då tänkte jag att då kan jag ställa upp, det gör jag! Men som sagt, är det någon som kommer hit och begår brott eller bara tar med sig pensionspengar hem så är jag väldigt krass. Tycker det var åt helvete att först säger man att de ska komma hit, sen stänger man dörren, vilken jävla politik!

Det framkommer att flyktingguiderna, utöver känslan av att man gör något, även genuint vill bidra till integrering utifrån deras syn på vad integration är. Ser man på citatet från intervjupersonen ovan så tyder det på att för hen innebär integration att man ska bli svensk och ha för avsikt att stanna i landet och bidra, annars är hen inte intresserad av att hjälpa till. I kontrast till det har vi en annan respondent som istället uttrycker det som följer gällande flyktingen hen är matchad med:

Det svåra är ju att inte bry sig så mycket, man vill ju bry sig. Alltså drömmen är ju att hon ska få ett fast jobb och kanske kunna bilda familj i Sverige... eller att hon så småningom kan åka tillbaka till sitt hemland, om det funkar och hon vill såklart.

Sammanfattningsvis väljer våra respondenter att beskriva integrationen i Sverige med ord som "en frustration", "väldigt problematiskt", "fungerar inte" vilket tyder på ett missnöje samtidigt som de menar på att Falu kommun har väldigt små problem i jämförelse med många andra kommuner.

8.3 Projektets utvecklingspotential

Flera av våra intervjupersoner kunde inte komma på några komponenter som de ansåg saknas i projektet för integrering av nyanlända i samhällslivet. Flertalet respondenter uttryckte att projektets utformning är bra och effektiv. Ett förslag som kom upp var att man skulle skapa en enklare samlingsplats i form av ett "integrationscenter" som skulle kunna vara en plats dit frivilliga skulle kunna gå och med hjälp av någon där slussas vidare till att kunna hjälpa någon. Detta för att komma över hindret med att man kan vara rädd att ta på sig mer ansvar än man för tillfället vågar. Respondenten uttryckte det så här:

För alla vågar ju lite till och lite till, men det är att själv kliva över och det kan vara liksom ett fik eller ett litet kontor som är "integrationscenter", kalla det vad som helst, och där kan jag gå och där kan ju man bara säga "ja men gå ner dit, där sitter Mikael, eller Stefan, eller vem det nu än är, prata med dem och då kan den personen liksom slussa, liksom okej, du vågar så här mycket, skulle du kunna tänka dig hjälpa några stycken att lära sig cykla?" att samla ihop några stycken på parkeringen och lära dem cykla t.ex. oså kanske det är någon annan som kan väva och lära andra att väva. Väldigt enkla saker med andra ord. För man vet ju hur glada människor blir för att få prata med en svensk.

Flera av intervjupersonerna tog upp hur bra det varit med nätverksträffarna på Lugnetkyrkan men att de uppfattar det som att de inte längre arrangeras. Inte minst eftersom det blir en

mötesplats mellan de etablerade Faluborna och de nyanlända och att det kan skapas kontakter med fler än just den/de man matchats med i projektet. En intervjuperson formulerade sig enligt följande:

Nu minns jag inte riktigt hur det var, men först var det väl så att dem hade träffar på Lugnetkyrkan på vardagar, eller helger kanske, där man kunde komma dit och träffas hursomhelst, och det var ju på en sådan träff som vi skulle träffas när vi blev sjuka, o det vet jag inte om det är något som de har nu eller om det var mer förut. För då var det ju det för alla, alla som ville o då tänker jag att hade man kunnat gå på sådana träffar så hade man kanske hittat någon annan som kanske hade varit intressant att börja träffa. För nu har vi ju dem här som vi ska hålla oss till liksom. Så man hade kanske kunnat bredda det liksom. Sådana träffar hade nog varit bra, för då kan folk som kanske bara vill prata svenska komma dit och träffa andra, och så vidare.

Detta svar överensstämmer med det vi presenterade i tidigare forskning där Behnia (2007) skriver i en artikel att det är viktigt att undvika tappad motivation orsakad av en otillfredsställande relation med den arrangerande organisationen. Studien visade att när de frivilliga får adekvat stöd och handledning, när de gillar sina relationer med flyktingar och personal från den arrangerande organisationen, samt ser sina uppgifter som frivilliga som rimliga, meningsfulla och relaterade till sina intressen så förblir de engagerade (Behnia, 2007). Detta finner vi även passa in på en annan respondent som lyfter upp att hen önskar att bli påmind om detta projekt och kontakten med flyktingen. Respondenten menar att bara en fråga som "hur går det med era träffar?" skulle ha en stor betydelse för hen och öka engagemanget kring flyktingarbetet och inte minst fungera som en påminnelse att upprätthålla kontakten. En åsikt som en respondent uttryckte var att projektet kanske inte är så känt för andra och menade på att det skulle behövas en funktion med fokus på kunskapsspridning kring projektet Flyktingguide vilket man kan se som en saknad komponent som skulle förbättra projektet.

Överlag är respondenterna eniga om att projektet i sig är bra och de är nöjda med det, även om det fanns ett fåtal kommentarer kring förbättringsområden. Enigheten är total gällande att projektet kan leda till någon form av integration och fyller en funktion. Respondenterna har även lyft upp att nya mötesplatser har skapats genom projektet Flyktingguide och detta ser vi även uppfylla ett av målen med projektet som är just att skapa nya mötesplatser.

8.4 Sammanfattning av resultat

Målet med projektet Flyktingguide i Falu kommun är att skapa mötesplatser för flyktingar och etablerade falabor. Det är tydligt att flyktingguiderna anser sig få en ökad kulturförståelse genom mötena med de flyktingar som de matchats med. Det ger också guiderna en tillfredsställelse genom att kunna hjälpa till och bidra. Sammanfattningsvis kan vi efter analysen av resultatet utläsa att respondenterna generellt känner en känsla av tillfredsställelse över att kunna vara med och bidra till en ökad integration. Att kunna bidra med olika insatser har respondenterna värderat högt. De mötesplatser som projektet skapat har lett till givande relationer som respondenterna beskrivit som nya bekantskaper, vänner och i ett av fallen även känslan av att ha fått en ny familjemedlem. Genom mötena med andra kulturer får de också en ökad kulturförståelse som i sig är en pusselbit när det handlar om integration.

Gällande projektets bidrag till integration i Falu kommun så är gängse uppfattning att det handlar om att många kan göra lite och att det handlar om att vara en del i det stora hela. Dock så är respondenterna också eniga i att flyktingpolitiken på en övergripande nivå inte fungerar tillfredsställande.

Avslutningsvis visar analysen av respondenternas svar rörande vad som kan förbättra projektet att bara ett par av dem hade några förslag, vilket tyder på att flyktingguiderna tycker att projektet redan fungerar bra och att de inte kan se ytterligare förbättringar. Det nämndes att de nätverksträffar som arrangerats varit något bra men det går också att se i svaren att några av dem är osäkra om de ens arrangeras längre. En respondent såg nyttan av att skapa någon typ av en integrationscentral dit man kan komma och på ett lättare sätt kunna bidra utifrån vad man vågar ge sig in i för närvarande och som kanske inte vågar ta steget fullt ut till att bli en flyktingguide som matchas ihop med någon, med allt vad det innebär av funderingar och grubbel på huruvida man klarar av ett sådant åtagande.

9 Diskussion

Vad som framkommer i resultatet indikerar att alla respondenter vill hjälpa och känner en tillfredsställelse av att göra det. Vidare framkommer olika anledningar till varför de väljer att hjälpa flyktingarna, anledningar som rör känslor av empati, exempelvis där en av respondenterna valt att engagera sig i projektet för att hen själv gått igenom samma flyktingprocess. Vissa av respondenterna har även uttryckt behov av nya sociala nätverk i form av vänner. I ett av fallen var en respondent själv nyinflyttad i Falu kommun. I ett annat fall resulterade även engagemanget i att en av våra respondenter fick känslan av att ha fått en ny familjemedlem. Detta uttryckte hen glatt genom att säga att hen inte ser kontakten med sin matchning som ett flyktingguideprojekt längre utan som en ny familjemedlem. Respondenterna har även uttryckt att kulturutbyte skett i form av ökad kulturförståelse där olika kunskaper utbyts sinsemellan.

Vi tycker oss kunna utläsa att samtliga respondenter känner en inre tillfredsställelse över att kunna bidra till att stötta en människa i en utsatt position och samtidigt bidra till integrationen i närområdet. Uppfattningen vi fått av våra respondenter är att de är känslomässigt involverade. Det framkommer tydligt att deras känslor varierar, likt den skala som vi presenterat i tidigare forskning där Angel och Hjern visar att känslor kan pendla mellan ytterpolerna utopi och uppgivenhet.

Vår bedömning är att dessa människor är modiga som tar ett steg som många andra kanske inte vågar då den svenska befolkningen, likt Angel och Hjern uttrycker det, helst vill förpassa flyktingars upplevelser till en tv-skärm. Rädslan att känna igen känslan av maktlöshet och därmed sårbarhet i mötet med drabbade människor blir till en tröskel som få vågar ta klivet över, vilket även våra respondenter har bekräftat genom sina svar. Vi önskar att fler hade viljan och modet att likt dessa modiga människor också kliva över tröskeln och bidra till integration och ett mångkulturellt samhälle.

Vi ser även tydliga tecken på att våra respondenter och deras flyktingar är på god väg att skapa en lyckad integration som vi även definierar under det teoretiska ramverket där exempelvis Beckman förklarar att en integration sker först när olika kulturer möts och tillsammans skapar en gemensam grund att stå på med ökade känslor av inkludering, samhörighet och välmående. En sådan grund hoppas vi kan vara fundamentet för en lyckad integration då det överlag känns som att integrationen i dag lämnar mycket att önska. Förhoppningsvis leder den framtida lyckade integrationen till ett mångkulturellt Sverige som gynnar både de enskilda individernas intressen såväl som landet som helhet.

Vad som även framkommit är att det finns en spännvidd mellan intervjupersonernas definitioner av integration och assimilation. Detta där en intervjuperson ser det ur ett större perspektiv utifrån samhället där hen vill hjälpa de som vill leva som hen och stanna kvar livet ut, medan en annan istället ser till just den individ man hjälper, oavsett om denne tänker stanna kvar eller flytta till hemlandet. Detta tycker vi speglar samhället i stort där människor har olika inställningar till invandringen och dess konsekvenser på gott och ont. Utifrån våra frågeställningar *“Vilken betydelse har projektet för Flyktingguiderna?”*, *“På vilket sätt tror flyktingguiderna att projektet kan leda till ökad integration i Falu kommun?”* och *“Vilka komponenter anser flyktingguiderna saknas i projektet för integrering av nyanlända i samhällslivet?”* har vi fått adekvata svar som framkommer i ‘Resultat- och analys’-avsnittet som enligt oss täcker våra forskningsfrågor.

Projektet Flyktingguide i Falu kommun har som mål att skapa mötesplatser mellan flyktingar och svenskfödda/etablerade invandrare vilket vår studie visar att de lyckats med. Detta då många möten framstår som mycket lyckade och enligt vår uppfattning bidrar till en ökad integration i Falu kommun, utifrån våra intervjuer med respondenterna i vår studie.

Guo och Guo pekar i sin artikel på att ansvaret för integration inte enbart är de nyanländas utan att det involverar ömsesidiga skyldigheter för de nyanlända och samhället. I det teoretiska ramverket beskriver Beckman integration som en ömsesidig process, vilket överensstämmer med majoriteten av våra respondenters definition av integration. Vi delar denna uppfattning med dessa respondenter så väl som tidigare forskning och den teoretiska definitionen av integration.

Karagkounis nämner i sin studie att integration är en process som tar lång tid och att det ärorealistiskt att tro att mirakel kan hända under en kort period i ett område. Författarens tanke med studien är istället att så ett frö som eventuellt kan förändra situationen i framtiden (Karagkounis, 2009). På samma sätt drar vi slutsatser om Flyktingguideprojektet som helhet och flyktingguidernas erfarenheter av att jobba med flyktingar; att det är en långsiktig process som eventuellt kan öka integrationen i Falu kommun.

Genom vår studie kan såväl projektets samordnare, Silas Valerio, som projektledare, Amel Mujic, bli medvetna om projektets utvecklingspotential sett ur flyktingguidernas perspektiv. Projektledaren och samordnaren får på så sätt med sig både flyktingguidernas erfarenheter, åsikter och tankar kring projektet samt flyktingarnas åsikter och perspektiv från Olsson och Renhuvuds brukarutvärdering. De framhöll i sin brukarutvärdering av projektet Flyktingguider att en fråga som kunde vara intressant att undersöka är guiders upplevelse av projektet samt deras förhållande till integration. Man kan se vår studie som det komplement

de önskat då vi undersökt just detta utifrån flyktingguidernas perspektiv. Vi finner området integration inom socialt arbete som intressant och ser även möjligheter till vidare forskning inom området.

Litteraturförteckning

Angel, B. & Hjern, A. (2004). Att möta flyktingar. (2., [utök. och uppdaterade] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Aytar, O. (2016) *Interkulturella möten för integration i praktiken: Utvärdering av verksamheten flyktingguide/språkvän i Eskilstuna kommun och kommunens regionala/nationella samordningsroll*. Eskilstuna: Akademin för hälsa, vård och välfärd, Mälardalens Högskola. Tillgänglig: <http://mdh.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A947120&dswid=-8836>

Beckman, L. (2011). Den rimliga integrationen. (1. uppl.) Stockholm: Dialogos.

Behnia, B (2007). An Exploratory Study of Befriending Programs with Refugees - The Perspective of Volunteer Organizations. *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 5, (3):1-19. Doi: 10.1300/J500v05n03_01

http://www.tandfonline-com.www.bibproxy.du.se/doi/abs/10.1300/J500v05n03_01

Bryman, A. (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (2., [rev.] uppl.) Malmö: Liber.

Darvishpour, M. & Westin, C. (red.) (2008). *Migration och etnicitet: perspektiv på ett mångkulturellt Sverige*. (1. uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Falu Kommun. (2017b). *Så kan du hjälpa flyktingar*. [Elektronisk resurs]. Hämtad den 27 november från

<https://www.falun.se/download/18.1417f80b15e6818c606537e5/1505114141971/Flyktingguide%20broschyr.pdf>

Falu Kommun. (2017a). *Så kan du hjälpa flyktingar*. [Elektronisk resurs]. Hämtad den 22 november från <https://www.falun.se/stod--omsorg/integration-och-flyktingmottagande/sa-kan-du-hjalpa.html>

Guo, S., Guo, Y. (2016). Immigration, Integration and Welcoming Communities: Neighbourhood-based Initiative to Facilitate the Integration of Newcomers in Calgary. *Canadian Ethnic Studies; Calgary*, 48, (3) 45-67. Doi: 10.1353/ces.2016.0025

Hellgren, Z. (2008). Myten om det mångkulturella samhället - Teoretiska perspektiv på mångkulturalismen- I M Darvishpour & C Westin (red.). *Migration och etnicitet - Perspektiv på ett mångkulturellt Sverige* (s.81-105). Lund: Studentlitteratur.

Karagkounis, V. (2009). Introducing a community work perspective in local policy-making: a pilot community intervention in the Municipality of Aigeiros, Thrace, Greece. *Community Development Journal*. 45, (2) 237–252. Doi: 10.1093/cdj/bsp004

Kvale, S. & Brinkmann, S (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Länsstyrelsen i Jönköpings län (2016) *Flyktingguider och familjekontakter – En utvärdering av § 37a-projekt 2014-2015*. [elektronisk resurs] Hämtad den 24 november 2017 från: http://www.lansstyrelsen.se/jonkoping/SiteCollectionDocuments/Sv/publikationer/2016/2016_07_Flyktingguider_och_familjekontakter.pdf

Nationalencyklopedin (2015c). Kulturmöte. Hämtat från <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/kulturm%C3%B6ten> den 21 november 2017

Olsson, S. & Renhuvud, C. (2015). *Flyktingguide: En väg till integration?: Brukarutvärdering av projektet Flyktingguide i Falun* (Kandidatuppsats). Falun: Akademin Utbildning, hälsa och samhälle, Högskolan Dalarna. Tillgänglig: <http://du.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A902470&dswid=-8025>

Roth, H.I. (2010). *Mångfaldens gränser*. (2. uppl.) Stockholm: Dialogos.

Statistiska Centralbyrån (2017) *Från massutvandring till rekordinvandring*. [elektronisk resurs] Hämtad den 24 november 2017 från: <http://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/in-och-utvandring/>

Utlänningslagen (2005:716) <https://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20050716.htm>

Vetenskapsrådet (2017). [Elektronisk källa]. Hämtat från Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning: www.du.se/PageFiles/3892/HSFR.pdf den 17 december 2017

Bilaga 1

Informationsbrev

Information om en studie med deltagare i projektet Flyktingguide i Falun.

Du tillfrågas härmed om deltagande i denna studie.

Vi heter Sara Naéem och Jimmy Hedman som går sista terminen på Socionomprogrammet i Falun och genomför just nu en studie om projektet Flyktingguide i Falu kommun. Studien syftar till att undersöka flyktingguiders upplevelser och erfarenheter av projektet. Vad vi eftersöker till vår studie är alltså flyktingguidespersioner som vill bli intervjuade om sitt deltagande i projektet Flyktingguide. Genom intervjuerna kan vi ta del av flyktingguidernas tankar och erfarenheter av deltagandet i projektet och hur det eventuellt kan utvecklas sett ur flyktingguidernas perspektiv. Det är viktigt för oss att ta del av erfarenheterna som finns kring projektet för att om möjligt kunna göra projektet ännu bättre utifrån de svar som ges.

För att genomföra denna studie så kommer vi intervjuva ett antal flyktingguider, uppskattningsvis sex till åtta stycken. Med hjälp av projektets samordnare, Silas Valeria, har lämpliga flyktingguider valts ut för att intervjuas i denna studie.

Deltagandet i denna studie är frivilligt och uppskattad tidsåtgång för intervjun är ungefär en timme. Det som framkommer i intervjun kommer inte kunna kopplas samman med någon specifik individ och eventuella namn och platser som nämns kommer att ändras för att inte vara spårbara. Dessutom kommer vi behandla allt som framkommer i enlighet med tystnadsplikt, de vill säga att vi inte mot någons vilja kommer sprida något som berättas i intervjun.

Med samtycke från den som intervjuas så kommer intervjun att spelas in för att underlätta för oss som intervjuar. Om samtycke icke ges till detta så för vi istället anteckningar under intervjun. Efter att intervjuerna är genomförda kommer vi att transkribera det som sagts och därefter sammanställa samtliga svar från intervjuerna och analysera dessa. Det insamlade intervjumaterialet, både det inspelade och nedskrivna materialet, kommer att raderas när studien är klar.

Ditt deltagande i undersökningen är helt frivilligt. Du kan när som helst avbryta ditt deltagande utan närmare motivering.

Studien kommer att presenteras i form av en uppsats vid Högskolan Dalarna. Om kontakt med vår handledare önskas kan ni nå honom via följande uppgifter:

Peter Nilsson
Pnl@du.se
023-77 84 83

Vänliga hälsningar
Sara Naéem och Jimmy Hedman

Falun 2017-11-13.

Bilaga 2

Intervjuguide

Bakgrund

- Berätta lite om dig själv
- Hur länge har du deltagit i projektet som flyktingguide?
- Är du en aktiv flyktingguide i dagsläget?
- Beskriv hur era träffar brukar se ut?
- Vem tar oftast initiativet till att träffas?
- Vad lockade dig till att delta i projektet Flyktingguide?
- Hur upptäckte du projektet?

Integration

- Vad tänker du spontant på när du hör ordet integration?
- Hur ser du på integrationen i Falu kommun?

Flyktingguide

- Vad har du för tankar kring projektet Flyktingguide?
- Vad tycker du är bra med projektet Flyktingguide?
- Vad tycker du är dåligt med projektet Flyktingguide?
- Vad tycker du om matchningen/matchningarna som samordnaren har gjort?
- Har du blivit matchad flera gånger?
- Tycker du att projektet Flyktingguide bidrar till integration i Falun?
- Om ja: hur anser du att projektet bidragit till integration?
- Om nej: på vilket sätt har projektet misslyckats att öka integrationen?
- Tycker du att din insats i projektet flyktingguide bidragit till ökad integration?
- Vad har du personligen fått ut av att vara flyktingguide i projektet?
- Kan du nämna någon specifik aktivitet/händelse som varit extra lyckad i mötet med flyktingen/den nyanlände? Motivera gärna varför.
- Utifrån dina erfarenheter, vad tycker du har fungerat bäst respektive sämst i din roll som flyktingguide?

Förändringar

- Finns det något du önskar var annorlunda i projektet?
- Känner du att du har möjlighet att påverka projektet till det bättre?
- Har du några förslag på hur man kan utveckla projektet? Tycker du någon komponent saknas i projektet?
- Har du några förslag på hur man kan rekrytera nya flyktingguider till projektet?

Avslutning

- Om du själv hade varit en flykting/nyanländ i Sverige, vad hade du uppskattat för stöd/hjälpmedel i en kommun som Falun?
- Har du planer på att fortsätta vara en flyktingguide? Varför/varför inte?
- Har du någonting intressant som du vill berätta om som vi inte frågat om rörande integration och projektet Flyktingguide?

Tack för ditt deltagande!

Bilaga 3

Blankett för etisk egengranskning av studentprojekt som involverar människor

Projekttitel: Flyktingguiders upplevelser av projektet Flyktingguide

Student/studenter: Sara Naéem och Jimmy Hedman

Handledare: Peter Nilsson

		Ja	Tveksamt	Nej
1	Kan frivilligheten att delta i studien ifrågasättas, d.v.s. innehåller studien t.ex. barn, personer med nedsatt kognitiv förmåga, personer med psykiska funktionshinder samt personer i beroendeställning i förhållande till den som utför studien (ex. på personer i beroendeställning är patienter och elever)?			X
2	Innebär undersökningen att informerat samtycke inte kommer att inhämtas (d.v.s. forskningspersonerna kommer inte att få full information om undersökningen och/eller möjlighet att avsäga sig ett deltagande)?			X
3	Innebär undersökningen någon form av fysiskt ingrepp på forskningspersonerna?			X
4	Kan undersökningen påverka forskningspersonerna fysiskt eller psykiskt (t.ex. väcka traumatiska minnen till liv)?			X
5	Används biologiskt material som kan härledas till en levande eller avliden människa (t.ex. blodprov)?			X
6	Avser du att behandla känsliga personuppgifter som ingår i eller är avsedda att ingå i en struktur (till exempel ett register)? Med känsliga personuppgifter avses, enligt Personuppgiftslagen (PuL), uppgifter som berör hälsa eller			X

	sexualliv, etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse samt medlemskap i fackförening			
7	Avser du att behandla personuppgifter som avser lagöverträdelser som innefattar brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden, och som ingår i eller är avsedda att ingå i en struktur (till exempel ett register)?			X